

ЗАТВЕРДЖЕНО

Міністр
освіти і науки України
Л.М. Гриневич

«___» _____ 2017 р.

ПОГОДЖЕНО

Голова Національного агентства із
забезпечення якості вищої освіти

«___» _____ 2017 р.

Проект

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ другий (магістерський) рівень
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ «магістр»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	28	Публічне управління та адміністрування
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	281	Публічне управління та адміністрування

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київ
2017

ЗМІСТ

I Преамбула.....	3
II Загальна характеристика.....	4
III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти.....	4
IV Перелік компетентностей випускника.....	5
V Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання.....	6
VI Форми атестації здобувачів вищої освіти.....	7
VII Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти....	8
VIII Вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).....	8
IX Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти	Error! Bookmark n

I Преамбула

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

СТУПЕНЯ «МАГІСТР»

ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 28 ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 281 ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

ДІЙСНИЙ ДЛЯ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 07 УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 074 ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

дата та номер наказу, яким стандарт затверджено та введено в дію;

Розробники стандарту – члени підкомісії науково-методичної комісії спеціальності 074 (281) Публічне управління та адміністрування, створеної наказом Міністерства освіти і науки України (№ 375 від 06.04.2016):

Чукот Світлана Анатоліївна - виконуюча обов'язки завідувача кафедри теорії та практики управління Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» - *голова підкомісії*;

Монастирський Григорій Леонардович - професор кафедри менеджменту та публічного управління Тернопільського національного економічного університету – *заступник голови підкомісії*;

Гавкалова Наталія Леонідівна - завідувач кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця – *секретар підкомісії*;

Даниленко Лідія Іванівна - професор кафедри парламентаризму та політичного менеджменту Національної академії державного управління при Президентові України;

Дузь-Крятченко Олександр Петрович - начальник інституту державного військового управління Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського;

Малий Іван Йосипович - завідувач кафедри макроекономіки та державного управління Державного вищого навчального закладу «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»;

Подольчак Назар Юрійович - завідувач кафедри адміністративного та фінансового менеджменту Національного університету «Львівська політехніка».

Розглянуто та схвалено на засіданні НМК 074 (281) «Публічне управління та адміністрування», створеної наказом Міністерства освіти і науки України від _____

У Стандарті враховано пропозицій галузевих державних органів, до сфери управління яких належать вищі навчальні заклади, та галузевих об'єднань організацій роботодавців.

Стандарт погоджено з Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (назва, дата та номер рішення).

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 (074) Публічне управління та адміністрування
Обмеження щодо форм навчання	Немає
Освітня кваліфікація	Магістр публічного управління та адміністрування за спеціалізаціями
Кваліфікація в дипломі	Магістр публічного управління та адміністрування за спеціалізаціями
Опис предметної області	<p>Об'єкти вивчення та/або діяльності: управління на загальнодержавному, регіональному, місцевому рівнях та адміністративна діяльність в органах державної влади і місцевого самоврядування, установах, організаціях різного рівня підпорядкування.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних використовувати набуті компетентності в межах управлінської та адміністративної діяльності.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: термінологія, наукові концепції (теорії) публічного управління та адміністрування, управління на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях і адміністрування у всіх сферах діяльності.</p> <p>Методи, методики та технології наукового пізнання, аналітичної обробки інформації, організаційно-технологічного та правового забезпечення, електронного урядування.</p> <p>Інструменти та обладнання: інформаційно-аналітичні інструменти, системи підтримки прийняття управлінських рішень, спеціальне програмне забезпечення.</p>
Академічні та професійні права випускників	Продовжити освіту за першим науковим ступенем «доктор філософії».

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Обсяг освітньої	▪ освітньо-професійної програми – 90 кредитів ЄКТС;
------------------------	---

програми	<ul style="list-style-type: none"> ▪ освітньо-наукової програми – 120 кредитів ЄКТС. <p>Мінімум 35% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на здобуття загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених цим стандартом вищої освіти.</p>
-----------------	---

IV Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 2. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером. 3. Здатність розробляти та управляти проектами. 4. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні. 5. Здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність). 6. Здатність ініціювати, планувати та управляти змінами для вдосконалення існуючих та розроблення нових систем^{1*}. 7. Здатність до усного і письмового професійного спілкування іноземною мовою. 8. Здатність фахово аналізувати інформацію, оцінювати повноту та можливості її використання. 9. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти. 10. Здатність здійснювати професійну діяльність і приймати обґрунтовані рішення, керуючись засадами соціальної відповідальності, правових та етичних норм. 11. Здатність управляти різнобічною комунікацією. 12. Здатність до раціональної критики та самокритики, конструктивної реакції на зауваження.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та організацій різних форм власності. 2. Здатність організовувати та розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування. 3. Здатність визначати показники сталого розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

* Для освітньо-наукової програми

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Здатність представляти органи публічного управління та налагоджувати ефективні комунікації. 5. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України. 6. Здатність самостійно готувати нормативно-правові акти, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді. 7. Здатність надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування. 8. Здатність забезпечувати належний рівень якості управлінських продуктів, послуг чи процесів. 9. Здатність організувати систему е-документообігу в організації. 10. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій. 11. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку систем на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях. 12. Здатність розробляти і впроваджувати інноваційні проекти на різних рівнях публічного управління та адміністрування*². 13. Здатність виявляти наукову сутність проблем у професійній сфері, знаходити адекватні шляхи щодо їх розв'язання*. 14. Здатність вести дослідницьку діяльність, включаючи аналіз проблем, постановку цілей і завдань, вибір способу й методів дослідження, а також оцінку його якості. 15. Здатність здійснювати наукові дослідження в сфері публічного управління та адміністрування*.
--	---

V Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

1. Знати теоретичні та прикладні засади публічної політики, фінансів, основ та технологій прийняття управлінських рішень, управління ресурсами.
2. Знати сучасні підходи до публічного управління та адміністрування.
3. Знати та уміти використовувати нормативно-правові акти, що регулюють сферу публічного управління та адміністрування.
4. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.
5. Уміти визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.
6. Використовувати методологію та інструментарій управління: інноваціями, ризиками, проектами, змінами, якістю.

* Для освітньо-наукової програми

7. Уміти використовувати сучасні методи наукового пізнання і здійснювати наукові дослідження в сфері публічного управління та адміністрування*.
8. Уміти застосовувати сучасні моделі управління та адміністрування, а також міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур.
9. Уміти визначати напрями розвитку систем на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях³*
10. Уміти критично осмислювати проблеми та розв'язувати складні завдання у сфері публічного управління та адміністрування*.
11. У складі робочої групи на основі принципів системного аналізу та комплексного підходу уміти готувати програмні документи щодо розвитку публічного урядування та адміністрування.
12. Уміти використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування.
13. Знати іноземну мову на рівні, який відповідає рівню B2 (відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти).
14. Уміти здійснювати ефективну комунікацію в сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.
15. Уміти використовувати інструменти електронної демократії в сфері публічного управління та адміністрування.
16. Уміти ініціювати, розробляти та впроваджувати інновації на різних рівнях публічного управління та адміністрування*.
17. Уміти представляти органи публічного управління й організації, та презентувати для широкого загалу результати їх діяльності.
18. Уміти розробляти та реалізовувати заходи щодо адаптації та впровадження кращих вітчизняних та зарубіжних практик діяльності органів публічного управління та організацій*.

VI Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація зі спеціальності здійснюється у формі: <ul style="list-style-type: none"> ▪ публічного захисту кваліфікаційної роботи; ▪ та атестаційного екзамену.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота має бути перевірена на плагіат. Кваліфікаційна робота (або її анотація) має бути розміщена на офіційному сайті вищого навчального закладу або його підрозділу. Деталізація вимог до кваліфікаційної роботи регламентується внутрішніми документами вищого навчального закладу.
Вимоги до кваліфікаційного	Атестаційний екзамен має передбачати оцінювання

* Для освітньо-наукової програми

екзамену	результатів навчання, визначених цим стандартом та відповідною освітньою програмою.
Вимоги до публічного захисту (демонстрації) (за наявності)	Вимоги щодо процедури та/або особливих умов проведення публічного захисту (демонстрації) визначаються ВНЗ.

VII Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У ВНЗ повинна функціонувати система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярно оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

VIII Вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності)

Професійні стандарти відсутні.

IX Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

A. Офіційні документи:

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України від 10.12.2015 № № 889-VIII «Про державну службу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
3. Закон України від 07.06.2001 № 2493-III (редакція від 11.10.2017) «Про службу в органах місцевого самоврядування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>
4. Класифікатор професій (КП) станом на 01.10.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buhgalter911.com/res/spravochniki/klassifikprofessiy.aspx>

5. Класифікація видів економічної діяльності: національний класифікатор України КВЕД 009:2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dtk.com.ua/show/0sid0177.html>
6. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: Схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України протокол від 29.03.2016 № 3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/>
7. Національна рамка кваліфікацій: Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження національної рамки кваліфікацій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.15 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>
10. Про затвердження зміни до національного класифікатора України ДК 003-2010: наказ Міністерства економічного розвитку України від 02.09.2015 р. № 1084 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buhgalter911.com/ShowArticle.aspx?a=272508>
11. Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266: наказ МОН України від 06.11.2015 № 1151 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>

Б. Корисні посилання:

1. ESG [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf
2. ISCED (МСКО) 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>
3. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>
4. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>
5. [Tuning Educational Structures in Europe](http://www.unideusto.org/tuningeu/) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>
6. Національний глосарій 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_oshvita_2014_tempus-office.pdf

7. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///D:/Users/Dell/Downloads/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf>
8. Области образования и профессиональной подготовки 2013 (МСКО-О 2013): Сопроводительное руководство к Международной стандартной классификации образования 2011. – Институт статистики ЮНЕСКО, 2014. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Library/Documents/isc-ed-f-2013-fields-of-education-training-2014-rus.pdf>.
9. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. – К. : Ленвіт, 2006. – 35 с. – ISBN 966-7043-96-7.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Таблиця 1.

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності (12)				
1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу		+		+
2. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером.		+	+	+
3. Здатність розробляти та управляти проектами.	+		+	+
4. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.			+	+
5. Здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність)*.			+	+
6. Здатність ініціювати, планувати та управляти змінами для вдосконалення існуючих та розроблення нових систем*.	+	+		+
7. Здатність до усного і письмового професійного спілкування іноземною мовою.	+	+	+	
8. Здатність фахово аналізувати інформацію, оцінювати повноту та можливості її використання.	+	+		+
9. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію,		+	+	+

співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.				
10. Здатність здійснювати професійну діяльність і приймати обґрунтовані рішення, керуючись засадами соціальної відповідальності, правових та етичних норм.	+	+	+	+
11. Здатність управляти різнобічною комунікацією.			+	+
12. Здатність до раціональної критики та самокритики, конструктивної реакції на зауваження.			+	+
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (15)				
1. Здатність організувати діяльність органів публічного управління та організацій різних форм власності.	+	+	+	+
2. Здатність організувати та розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.	+	+	+	+
3. Здатність визначати показники сталого розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.	+	+		+
4. Здатність представляти органи публічного управління та налагоджувати ефективні комунікації.		+	+	
5. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.	+		+	+
6. Здатність самостійно готувати нормативно-правові акти, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді.	+	+		+
7. Здатність надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.	+	+		+
8. Здатність забезпечувати належний рівень якості управлінських продуктів, послуг чи процесів.	+	+	+	

9. Здатність організувати систему е-документообігу в організації.		+	+	+
10. Здатність організувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.		+	+	+
11. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку систем на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.	+	+	+	+
12. Здатність розробляти і впроваджувати інноваційні проекти на різних рівнях публічного управління та адміністрування*.	+	+		+
13. Здатність виявляти наукову сутність проблем у професійній сфері, знаходити адекватні шляхи щодо їх розв'язання*.		+	+	+
14. Здатність вести дослідницьку діяльність, включаючи аналіз проблем, постановку цілей і завдань, вибір способу й методів дослідження, а також оцінку його якості.	+	+		+
15. Здатність здійснювати наукові дослідження в сфері публічного управління та адміністрування*.	+	+	+	+

Таблиця 2

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання (18)	Компетентності		
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності (номери)	Спеціальні (фахові) компетентності (номери)
1. Знати теоретичні та прикладні засади публічної політики, фінансів, основ та технологій прийняття управлінських рішень, управління ресурсами.	+	№ 1, 2, 11, 12	№ 8, 10
2. Знати сучасні підходи до публічного управління та адміністрування.	+	№ 1, 2, 4	№ 1
3. Знати та уміти використовувати нормативно-правові акти, що регулюють сферу публічного управління та адміністрування.	+	№ 4, 10	№ 6,7
4. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.		№ 9, 10	№5
5. Уміти визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.	+	№ 2, 4, 11	№ 2, 9, 10
6. Уміти використовувати методологію та інструментарій управління: інноваціями, ризиками, проектами, змінами, якістю.	+	№ 3, 4, 6	№ 1, 8, 10, 11
7. Уміти використовувати сучасні методи наукового пізнання і здійснювати наукові дослідження в сфері публічного управління та адміністрування*.	+	№1, 4, 5	№ 13, 15

8. Уміти застосовувати сучасні моделі управління та адміністрування, а також міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур.	+	№2, 4, 8	№ 1
9. Уміти визначати напрями розвитку систем на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях*.	+	№1, 6	№ 3, 11
10. Уміти критично осмислювати проблеми та розв'язувати складні завдання у сфері публічного управління та адміністрування*.	+	№1, 12	№ 13, 14, 15
11. У складі робочої групи на основі принципів системного аналізу та комплексного підходу готувати програмні документи щодо розвитку публічного урядування та адміністрування.	+	№1, 3, 5, 6, 8	№ 3, 11, 12
12. Уміти використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування.		№ 4, 8, 11	№ 9, 10
13. Знати іноземну мову на рівні, який відповідає рівню B2 (відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти).		№ 7	№ 4
14. Уміти здійснювати ефективну комунікацію в сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.		№ 2, 9, 10, 11	№ 4
15. Уміти використовувати інструменти електронної демократії в сфері публічного		№ 4, 8, 9, 11	№ 2,4

управління та адміністрування.			
16. Уміти ініціювати, розробляти та впроваджувати інновації на різних рівнях публічного управління та адміністрування*.	+	№3, 5, 6	№ 12
17. Уміти представляти органи публічного управління й організації, та презентувати для широкого загалу результати їх діяльності.		№ 9, 11	№ 4
18. Уміти розробляти та реалізовувати заходи щодо адаптації та впровадження кращих вітчизняних та зарубіжних практик діяльності органів публічного управління та організацій*.	+	№ 1, 2, 7, 8, 10	№1, 5, 14